

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 15ης Ιουλίου 2021*

«Αίτηση αναιρέσεως – Υπαλληλική υπόθεση – Πειθαρχική διαδικασία – Πειθαρχική κύρωση – Καθορισμός της εν λόγω κυρώσεως – Παρακράτηση από το ποσό της συντάξεως – Ποινική και αστική καταδίκη ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων – Πλήρης ή μερική αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη η Ευρωπαϊκή Ένωση – Η εν λόγω αποκατάσταση δεν ασκεί επιρροή – Άρθρο 10 του ΚΥΚ – Αρχή της ίσης μεταχειρίσεως – Αρχή της αναλογικότητας»

Στην υπόθεση C-851/19 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 19 Νοεμβρίου 2019,

DK, εκπροσωπούμενος αρχικώς από τους S. Orlandi και T. Martin και στη συνέχεια από τον S. Orlandi, δικηγόρους,

αναιρεσείων,

όπου ο έτερος διάδικος είναι:

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσεως (ΕΥΕΔ), εκπροσωπούμενη από τους S. Marquardt και R. Sράč,

καθής-εναγομένης πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Arabadjiev, πρόεδρο τμήματος, A. Kumin, T. von Danwitz (εισηγητή), P. G. Xuereb και I. Ziemele, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Hogan

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Νοεμβρίου 2020,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Ο DK ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως που εξέδωσε το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 10 Σεπτεμβρίου 2019, DK κατά ΕΥΕΔ (T-217/18, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:571), με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή-αγωγή που ο ίδιος είχε ασκήσει με αίτημα αφενός, την ακύρωση της αποφάσεως της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσεως (ΕΥΕΔ), της 23ης Μαΐου 2017, με την οποία του είχε επιβληθεί πειθαρχική κύρωση (στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση) και, αφετέρου, την αποκατάσταση της βλάβης που ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της προσβολής των δικαιωμάτων του άμυνας από την ΕΥΕΔ στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας που κινήθηκε εις βάρος του στο Βέλγιο.

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Το άρθρο 22 του Κώδικα Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΚΥΚ), ως είχε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως, το οποίο περιλαμβάνεται στον τίτλο II, ο οποίος επιγράφεται «Δικαιώματα και υποχρεώσεις του υπαλλήλου», προβλέπει στο πρώτο του εδάφιο τα εξής:

«Ο υπάλληλος δύναται να υποχρεωθεί να επανορθώσει το σύνολο ή μέρος της ζημίας την οποία έχει υποστεί η Ένωση λόγω βαρέος προσωπικού πταίσματος κατά την άσκηση ή επ' ευκαιρία της ασκήσεως των καθηκόντων του.»

- 3 Το άρθρο 86 του ΚΥΚ, το οποίο περιλαμβάνεται στον τίτλο VI, ο οποίος επιγράφεται «Πειθαρχικό καθεστώς», προβλέπει τα εξής:

«1. Κάθε παράλειψη των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει υπάλληλος ή τέως υπάλληλος δυνάμει του παρόντος κανονισμού η οποία γίνεται εκουσίως ή εξ αμελείας, αποτελεί λόγο πειθαρχικής κυρώσεως.

2. Όταν η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή ή η OLAF λαμβάνουν γνώση αποδεικτικών στοιχείων για παράλειψη υποχρεώσεων κατά την έννοια της παραγράφου 1, μπορούν να κινούν διαδικασία διοικητικής έρευνας με σκοπό να εξακριβωθεί η ύπαρξη της παράλειψης αυτής.

3. Οι πειθαρχικοί κανόνες, διαδικασίες και μέτρα, καθώς και οι κανόνες και διαδικασίες που αφορούν τις διοικητικές έρευνες, καθορίζονται στο Παράρτημα IX.»

- 4 Το παράρτημα IX του ΚΥΚ αφορά, όπως προκύπτει και από τον τίτλο του, την πειθαρχική διαδικασία. Το τμήμα 3 του εν λόγω παραρτήματος επιγράφεται «Πειθαρχικά μέτρα», το δε άρθρο 9 αυτού προβλέπει τα εξής:

«1. Η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή μπορεί να επιβάλει μια από τις ακόλουθες κυρώσεις:

- α) έγγραφη προειδοποίηση,
- β) επίπληξη,

- γ) αναστολή της προαγωγής κατά κλιμάκιο για διάστημα μεταξύ ενός μηνός και είκοσι τριών μηνών,
- δ) τοποθέτηση σε κατώτερο κλιμάκιο,
- ε) προσωρινό υποβιβασμό για περίοδο μεταξύ 15 ημερών και ενός έτους,
- στ) υποβιβασμό στο εσωτερικό της ίδιας ομάδας καθηκόντων,
- ζ) κατάταξη σε κατώτερη ομάδα καθηκόντων, με ή χωρίς υποβιβασμό,
- η) παύση με ενδεχόμενη μείωση κατά το ανάλογο χρονικό διάστημα της σύνταξης ή με παρακράτηση, για συγκεκριμένο διάστημα, από το ποσό του επιδόματος αναπηρίας, χωρίς όμως οι συνέπειες του μέτρου αυτού να θίγουν τους έλκοντες δικαιώματα από τον υπάλληλο. Ωστόσο, στην περίπτωση τέτοιας παρακράτησης, το εισόδημα του εν λόγω πρώην υπαλλήλου δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το ελάχιστο όριο διαβίωσης που προβλέπεται στο άρθρο 6 του Παραρτήματος VIII, προσαυξημένο, ενδεχομένως, με τα καταβλητέα οικογενειακά επιδόματα.

2. Στην περίπτωση υπαλλήλου που λαμβάνει σύνταξη αρχαιότητας ή επίδομα αναπηρίας, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή μπορεί να αποφασίζει, για ορισμένο χρονικό διάστημα, παρακράτηση από το ποσό της σύνταξής του ή από το επίδομα αναπηρίας, χωρίς όμως οι συνέπειες του μέτρου αυτού να θίγουν τους έλκοντες δικαιώματα από τον υπάλληλο. Το εισόδημα του εν λόγω υπαλλήλου, εντούτοις, δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το ελάχιστο όριο διαβίωσης που προβλέπεται στο άρθρο 6 του Παραρτήματος VIII, προσαυξημένο ενδεχομένως με τα καταβλητέα οικογενειακά επιδόματα.

3. Για το ίδιο παράπτωμα μπορεί να επιβάλλεται μόνο μία πειθαρχική κύρωση.»

5 Το άρθρο 10 του παραρτήματος IX του ΚΥΚ προβλέπει τα εξής:

«Η αυστηρότητα της επιβαλλόμενης πειθαρχικής κύρωσης πρέπει να είναι ανάλογη προς τη βαρύτητα του παραπτώματος. Για τον καθορισμό της βαρύτητας του παραπτώματος και τη λήψη απόφασης για την πειθαρχική κύρωση που πρέπει να επιβληθεί, λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, τα εξής:

- α) η φύση του παραπτώματος και οι περιστάσεις υπό τις οποίες έχει διαπραχθεί,
- β) ο βαθμός στον οποίο το παράπτωμα επηρέασε αρνητικά την ακεραιότητα, τη φήμη ή τα συμφέροντα των οργάνων,
- γ) ο βαθμός πρόθεσης ή αμέλειας στο παράπτωμα,
- δ) τα κίνητρα που οδήγησαν τον υπάλληλο να διαπράξει το παράπτωμα,
- ε) ο βαθμός και η αρχαιότητα του υπαλλήλου,
- στ) ο βαθμός προσωπικής ευθύνης του υπαλλήλου,
- ζ) το επίπεδο των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του υπαλλήλου,

- η) το στοιχείο της υποτροπής στην πράξη ή την επιλήψιμη συμπεριφορά,
- θ) η συμπεριφορά του υπαλλήλου σε όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του.»
- 6 Το άρθρο 25 του ως άνω παραρτήματος, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα 7 αυτού, με τίτλο «Παράλληλη ποινική δίωξη», προβλέπει τα εξής:
- «Εάν ο υπάλληλος διώκεται ποινικώς για τις ίδιες πράξεις, η οριστική απόφαση λαμβάνεται μόνον αφού η απόφαση που εκδόθηκε από το δικαστήριο καταστεί αμετάκλητη.»

Ιστορικό της διαφοράς

- 7 Ο αναιρεσείων ανέλαβε καθήκοντα ως υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το έτος 1994. Το 1999, του ανατέθηκε η διαχείριση των κτιρίων του εν λόγω θεσμικού οργάνου σε τρίτες χώρες. Από την 1η Ιανουαρίου 2011, ο αναιρεσείων τοποθετήθηκε στην ΕΥΕΔ. Την 1η Ιανουαρίου 2016, ο DK συνταξιοδοτήθηκε πρόωρα.

Η ποινική διαδικασία κατά του DK στο Βέλγιο

- 8 Το 2004, ασκήθηκε ποινική δίωξη κατά του DK στο Βέλγιο για πράξεις διαφθοράς κατά τη διαχείριση δημοσίων συμβάσεων, πράξεις οι οποίες τελέστηκαν, αρχής γενομένης από το 1999, επί σειρά ετών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, ήταν πολιτικώς ενάγουσα στη σχετική ποινική δίκη.
- 9 Με απόφαση της 16ης Μαΐου 2014, το tribunal de première instance francophone de Bruxelles (γαλλόφωνο πρωτοδικείο Βρυξελλών, Βέλγιο) επέβαλε στον αναιρεσείοντα τις ακόλουθες ποινές, για πλείονα αδικήματα τελεσθέντα κατά την άσκηση των καθηκόντων του:
- ποινή φυλακίσεως δύο ετών, με πενταετή αναστολή·
  - πρόστιμο ύψους 27 500 ευρώ·
  - απαγόρευση ασκήσεως καθηκόντων διευθυντή, διαχειριστή ή ελεγκτή εμπορικής εταιρίας για χρονικό διάστημα 10 ετών·
  - ποινή δημεύσεως ύψους 176 367,15 ευρώ.
- 10 Επίσης, το εν λόγω δικαστήριο υποχρέωσε τον DK να καταβάλει το ποσόν των 25 000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που προξένησε στην Ένωση λόγω προσβολής της φήμης της.
- 11 Με απόφαση της 30ής Ιουνίου 2015, το εφετείο Βρυξελλών (Βέλγιο) επικύρωσε την απόφαση του ως άνω δικαστηρίου, αυξάνοντας ωστόσο την επιβληθείσα ποινή φυλακίσεως σε τρία έτη, με πενταετή αναστολή, και ορίζοντας το ποσόν της χρηματικής ικανοποίησης λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστη η Ένωση σε 38 814 ευρώ.
- 12 Στις 10 Φεβρουαρίου 2016, το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Βέλγιο) απέρριψε την αίτηση αναιρέσεως που άσκησε ο DK.

Η πειθαρχική διαδικασία κατά τον ΚΥΚ

- 13 Με απόφαση της 2ας Μαΐου 2007, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ) της Επιτροπής κίνησε πειθαρχική διαδικασία κατά του DK.
- 14 Η εν λόγω πειθαρχική διαδικασία ανεστάλη μέχρι της εκδόσεως αμετάκλητης αποφάσεως στο πλαίσιο της εθνικής ποινικής διαδικασίας που είχε κινηθεί κατά του αναιρεσειόντος για τις ίδιες πράξεις και, κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως αυτής, η ΕΥΕΔ συνέχισε την πειθαρχική διαδικασία κατά του αναιρεσειόντος με απόφαση της 12ης Ιουλίου 2016.
- 15 Στις 12 Δεκεμβρίου 2016, κατόπιν ακροάσεως του DK, το πειθαρχικό συμβούλιο εξέδωσε αιτιολογημένη γνώμη η οποία κοινοποιήθηκε στον ενδιαφερόμενο. Στην αιτιολογημένη γνώμη του, το πειθαρχικό συμβούλιο επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι «τα πραγματικά περιστατικά αποδείχθηκαν ενώπιον των εθνικών ποινικών δικαστηρίων», ότι «η συμπεριφορά του υπαλλήλου συνιστ[ούσε] παράβαση των άρθρων 11, 11α, 12 και 21 του ΚΥΚ», και ότι «η μόνη δυνατή κύρωση [συνίστατο σε] παρακράτηση μέρους της συντάξεως». Στο πλαίσιο της αξιολογήσεως διαφόρων επιβαρυντικών και ελαφρυντικών περιστάσεων στην οποία προέβη, το πειθαρχικό συμβούλιο έλαβε, μεταξύ άλλων, υπόψη «το γεγονός ότι τα εθνικά δικαστήρια έχουν ήδη υποχρεώσει τον [αναιρεσειόντα] να καταβάλει ποσά προς ανόρθωση της οικονομικής ζημίας και ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης». Βάσει των ανωτέρω, το πειθαρχικό συμβούλιο πρότεινε στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή την επιβολή του πειθαρχικού μέτρου της μειώσεως της καθαρής συντάξεως του αναιρεσειόντος κατά το ποσό των 400 ευρώ μηνιαίως, για χρονικό διάστημα τριών ετών.
- 16 Με την επίδικη απόφαση, η ΑΔΑ επέβαλε στον DK, κατόπιν ακροάσεώς του, «την κύρωση της παρακρατήσεως ποσού ύψους 1 105 ευρώ από τη μηνιαία σύνταξη γήρατος έως την 30ή Σεπτεμβρίου 2025, δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 2, του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ».
- 17 Στις 20 Δεκεμβρίου 2017, η ΑΔΑ απέρριψε τη διοικητική ένσταση που είχε ασκήσει ο DK κατά της επίδικης αποφάσεως.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- 18 Με δικόγραφο το οποίο κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Μαρτίου 2018, ο DK άσκησε προσφυγή με αίτημα, αφενός, την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως και, αφετέρου, την αποκατάσταση της βλάβης που ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της προσβολής των δικαιωμάτων του άμυνας από την ΕΥΕΔ στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας που κινήθηκε εις βάρος του στο Βέλγιο.
- 19 Προς στήριξη του αιτήματός του περί ακυρώσεως, ο DK προέβαλε δύο λόγους, οι οποίοι αφορούσαν, αντιστοίχως, τον καθορισμό της επιβλητέας πειθαρχικής κυρώσεως και τη συνεκτίμηση ελαφρυντικών περιστάσεων στο πλαίσιο του καθορισμού της κυρώσεως.
- 20 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή του DK ως αβάσιμη όσον αφορά το αίτημα περί ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως και ως απαράδεκτη και, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη όσον αφορά το αίτημα περί αποκαταστάσεως της προβαλλόμενης ηθικής βλάβης. Επίσης, το Γενικό Δικαστήριο καταδίκασε τον DK στα δικαστικά έξοδα.

- 21 Ειδικότερα, όσον αφορά το αίτημα περί ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 28 έως 53 της αποφάσεώς του, απέρριψε το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου που προέβαλε ο DK, ο οποίος αφορούσε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως κατά τη συνεκτίμηση βλάβης για την οποία είχε ήδη επιδικαστεί χρηματική ικανοποίηση. Κατ' ουσίαν, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή δεν υποχρεούτο, κατά την εφαρμογή του άρθρου 10 του παραρτήματος IX του ΚΥΚ, να λάβει υπόψη τη χρηματική ικανοποίηση που είχε ήδη επιδικαστεί στην Ένωση από εθνικό δικαστήριο λόγω ηθικής βλάβης.

Αιτήματα των διαδίκων

- 22 Ο DK ζητεί από το Δικαστήριο:
- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση,
  - να ακυρώσει την επίδικη απόφαση και
  - να καταδικάσει την ΕΥΕΔ στα δικαστικά έξοδα της παρούσας και της πρωτοβάθμιας διαδικασίας.
- 23 Η ΕΥΕΔ ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως αβάσιμη και
  - να καταδικάσει τον DK στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 24 Προς στήριξη της αιτήσεώς του αναιρέσεως, ο DK προβάλλει έναν και μόνο λόγο. Ειδικότερα, προβάλλει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα, στη σκέψη 52 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον ερμήνευσε το άρθρο 10, δεύτερη περίοδος, στοιχείο β', του παραρτήματος IX του ΚΥΚ υπό την έννοια ότι η ΑΔΑ δύναται να βασιστεί στην ηθική βλάβη που προκλήθηκε στην Ένωση προκειμένου να δικαιολογήσει την επιβολή πειθαρχικής κυρώσεως επαχθέστερης από εκείνη που πρότεινε το πειθαρχικό συμβούλιο, παρά το γεγονός ότι για την εν λόγω βλάβη έχει ήδη επιδικαστεί από τα εθνικά δικαστήρια χρηματική ικανοποίηση.
- 25 Ο ως άνω λόγος αναιρέσεως διαιρείται σε τρία σκέλη.
- 26 Κατ' αρχάς, ο αναιρεσείων ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα καθόσον έκρινε, στη σκέψη 52 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή δεν υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως κατά την εφαρμογή του άρθρου 10, δεύτερη περίοδος, στοιχείο β', του παραρτήματος IX του ΚΥΚ, δεχόμενη ότι δεν όφειλε να λάβει υπόψη τη χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης που είχε ήδη επιδικαστεί στην Ένωση από εθνικό δικαστήριο. Ο αναιρεσείων εκτιμά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 25 του παραρτήματος IX του ΚΥΚ, η ΑΔΑ δεσμευόταν από τις διαπιστώσεις περί τα πραγματικά

περιστατικά στις οποίες προέβη το εθνικό δικαστήριο, καθώς και από την αρχή κατά την οποία μια βλάβη για την οποία έχει επιδικαστεί πλήρης χρηματική ικανοποίηση λογίζεται ως μηδέποτε υπάρξασα.

- 27 Δεύτερον, ο DK προβάλλει, κατ' ουσίαν, ότι, καθόσον έκρινε, στη σκέψη 52 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η ΑΔΑ δεν υποχρεούτο να λάβει υπόψη την επιδικασθείσα από εθνικό δικαστήριο χρηματική ικανοποίηση όσον αφορά την ηθική βλάβη που υπέστη η Ένωση, το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε, επίσης, την αρχή της αναλογικότητας των πειθαρχικών κυρώσεων και την αρχή κατά την οποία μια βλάβη για την οποία έχει επιδικαστεί πλήρης χρηματική ικανοποίηση λογίζεται ως μηδέποτε υπάρξασα. Παραπέμποντας στην απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, Lucaccioni κατά Επιτροπής (C-257/98 P, EU:C:1999:402, σκέψεις 19 και 20), ο DK υποστηρίζει ότι, αντιθέτως προς όσα έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 34 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η τελευταία ως άνω αρχή δεν είναι απλώς κατοχυρωμένη στο βελγικό δίκαιο, αλλά αποτελεί και γενική αρχή του δικαίου, κοινή στις έννομες τάξεις των κρατών μελών, η οποία απαγορεύει την καταβολή διπλής αποζημιώσεως για την ίδια βλάβη.
- 28 Τρίτον, ο DK επισημαίνει ότι, κατά τη γνώμη του, στη σκέψη 38 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε ότι το άρθρο 10 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ αντικατοπτρίζει τη μέριμνα του νομοθέτη της Ένωσης να μην υπονομεύσει τη γενική αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, επιφυλάσσοντας διαφορετική μεταχείριση στους υπαίτιους υπαλλήλους ανάλογα με την έκταση της βλάβης που προκλήθηκε στο θεσμικό όργανο της Ένωσης στο οποίο ανήκουν. Εντούτοις, προβάλλει ότι το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 39 έως 41 της αποφάσεώς του, παραβίασε την αρχή αυτή καθόσον έκρινε ότι το γεγονός ότι για την ηθική βλάβη που υπέστη η Ένωση έχει ήδη επιδικαστεί πλήρης ή μερική χρηματική ικανοποίηση δεν ασκεί επιρροή στο πλαίσιο του καθορισμού των επιβλητέων πειθαρχικών κυρώσεων βάσει του άρθρου 10. Ειδικότερα, όπως επισημαίνει ο DK, υπάλληλος ο οποίος έχει αποκαταστήσει τη βλάβη που υπέστη η Ένωση δεν βρίσκεται στην ίδια κατάσταση με υπάλληλο ο οποίος δεν έχει προβεί στην καταβολή αποζημιώσεως ή την πληρωμή χρηματικής ικανοποίησης.
- 29 Κατ' αρχάς, η ΕΥΕΔ υποστηρίζει ότι η επιχειρηματολογία του DK κατά την οποία η ΑΔΑ επέτεινε την κύρωση που του είχε επιβληθεί μέσω της συνεκτιμήσεως βλάβης για την οποία, όπως προβάλλεται, είχε επιδικαστεί χρηματική ικανοποίηση είναι απαράδεκτη στο στάδιο της ανααιρετικής διαδικασίας, καθόσον δεν αποσκοπεί στην απόδειξη ενδεχόμενου νομικού σφάλματος εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου, αλλά θέτει υπό αμφισβήτηση την εκτίμηση της ΑΔΑ και συνιστά αναδιτύπωση λόγου που προβλήθηκε πρωτοδίκως. Επιπροσθέτως, αν ο DK επικαλούνταν παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, η εν λόγω επιχειρηματολογία θα έθετε επίσης υπό αμφισβήτηση την εκτίμηση της ΑΔΑ και όχι την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Εξάλλου, κατά την ΕΥΕΔ, ο DK προέβαλε την ίδια επιχειρηματολογία για πρώτη φορά κατ' αναίρεση.
- 30 Επί της ουσίας, η ΕΥΕΔ υποστηρίζει ότι ο μοναδικός λόγος αναίρέσεως πρέπει να απορριφθεί. Κατ' αυτήν, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε νομικό σφάλμα καθόσον έκρινε ότι η αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε στην Ένωση, όπως αυτή διαπιστώθηκε σε εθνικό επίπεδο, δεν ασκεί επιρροή στη διενεργούμενη δυνάμει του άρθρου 10 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ εκτίμηση της βαρύτητας του διαπραχθέντος πειθαρχικού παραπτώματος.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε η ΕΥΕΔ

- 31 Η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η ΕΥΕΔ στηρίζεται, πρώτον, στο σκεπτικό ότι η επιχειρηματολογία που προέβαλε ο DK δεν αποσκοπεί στην απόδειξη ενδεχόμενου νομικού σφάλματος του Γενικού Δικαστηρίου, αλλά στην αμφισβήτηση της εκτιμήσεως της ΑΔΑ, ενώ παράλληλα συνιστά αναδιατύπωση λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε πρωτοδίκως.
- 32 Συναφώς, από το άρθρο 256 ΣΛΕΕ, το άρθρο 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, το άρθρο 168, παράγραφος 1, στοιχείο δ', και το άρθρο 169 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να παραθέτει επακριβώς τα επικρινόμενα σημεία της απόφασης της οποίας ζητείται η αναίρεση, καθώς και τα νομικά επιχειρήματα που στηρίζουν κατά τρόπο συγκεκριμένο το αναιρετικό αίτημα. Κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, δεν πληροί την επιταγή αυτή αίτηση αναιρέσεως η οποία, χωρίς να περιέχει επιχειρηματολογία αποσκοπούσα ειδικώς στον προσδιορισμό του νομικού σφάλματος που ενέχει η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, περιορίζεται στην επανάληψη των λόγων και των επιχειρημάτων που έχουν ήδη προβληθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Συγκεκριμένα, μια τέτοια αίτηση αναιρέσεως αποτελεί στην πραγματικότητα αίτηση για απλή επανεξέταση του δικογράφου της προσφυγής που κατατέθηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η οποία δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου (απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2020, Συμβούλιο κ.λπ. κατά K. Chrysostomides & Co. κ.λπ., C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P και C-604/18 P, EU:C:2020:1028, σκέψη 127 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 33 Ωστόσο, εφόσον ο αναιρεσείων αμφισβητεί την ερμηνεία ή την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης από το Γενικό Δικαστήριο, τα νομικά ζητήματα που εξετάστηκαν πρωτοδίκως μπορούν να αποτελέσουν εκ νέου αντικείμενο συζητήσεως κατά την εξέταση αιτήσεως αναιρέσεως. Πράγματι, εάν ο αναιρεσείων δεν μπορούσε να στηρίξει, κατά τον τρόπο αυτό, την αίτησή του αναιρέσεως σε λόγους και επιχειρήματα που προέβαλε ήδη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η αναιρετική διαδικασία θα καθίστατο εν μέρει άνευ νοήματος (αποφάσεις της 9ης Ιουλίου 2020, Haswani κατά Συμβουλίου, C-241/19 P, EU:C:2020:545, σκέψη 50, και της 9ης Δεκεμβρίου 2020, Groupe Canal + κατά Επιτροπής, C 132/19 P, EU:C:2020:1007, σκέψη 19 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 34 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι με την αίτηση αναιρέσεως ο DK βάλλει κατά της κρίσεως του Γενικού Δικαστηρίου, η οποία περιλαμβάνεται στη σκέψη 52 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η ΑΔΑ δεν υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως καθόσον αποφάσισε ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 10 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ, δεν έπρεπε να ληφθεί υπόψη η αποκατάσταση της βλάβης της Ένωσης η οποία είχε ήδη λάβει χώρα σε εθνικό επίπεδο, ενώ βάλλει επίσης κατά της νομικής ανάλυσης βάσει της οποίας απορρίφθηκε το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Επιπλέον, μολονότι η αίτηση αναιρέσεως αναφέρεται στην εκτίμηση της ΑΔΑ, το πράττει μόνο στο μέτρο που η εκτίμηση αυτή επικυρώθηκε από το Γενικό Δικαστήριο και προκειμένου να τεθούν στην κρίση του Δικαστηρίου τα προβαλλόμενα νομικά σφάλματα στα οποία υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο, χωρίς ο αναιρεσείων να περιορίζεται στην επανάληψη των λόγων και επιχειρημάτων που έχουν ήδη προβληθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.
- 35 Δεύτερον, όσον αφορά την επιχειρηματολογία της ΕΥΕΔ κατά την οποία ο DK προέβαλε παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως για πρώτη φορά κατ' αναίρεση, υπενθυμίζεται ότι η αναιρετική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της νομικής λύσεως που

δόθηκε στους λόγους και στα επιχειρήματα που προβλήθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Εντούτοις, όταν ο λόγος αναιρέσεως προβάλλεται παραδεκτώς, ο αναιρεσείων μπορεί κατ' αρχήν να αναπτύσσει κατ' ελεύθερη κρίση τα επιχειρήματα που τον θεμελιώνουν, είτε δηλαδή βασιζόμενος σε επιχειρήματα που έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου είτε αναπτύσσοντας νέα επιχειρήματα, σε σχέση κυρίως με τα συμπεράσματα του Γενικού Δικαστηρίου. Σε αντίθετη περίπτωση, η αναιρετική διαδικασία θα έχανε εν μέρει το νόημά της (πρβλ. αποφάσεις της 18ης Ιανουαρίου 2007, ΡΚΚ και ΚΝΚ κατά Συμβουλίου, C-229/05 P, EU:C:2007:32, σκέψεις 61 και 64 και της 19ης Δεκεμβρίου 2019, ΗΚ κατά Επιτροπής, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, σκέψεις 26 και 27).

- 36 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η ερμηνεία του άρθρου 10 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ και η εφαρμογή του στο πλαίσιο βλάβης την οποία υπέστη η Ένωση και για την οποία έχει ήδη επιδικαστεί χρηματική ικανοποίηση πράγματι συζητήθηκαν σε πρώτο βαθμό ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Η επιχειρηματολογία όμως που προβάλλει ο DK, η οποία αντλείται από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, αποσκοπεί στην αμφισβήτηση της αναλύσεως του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου της προσφυγής που προβλήθηκε ενώπιόν του. Στο πλαίσιο της αναλύσεως αυτής, το Γενικό Δικαστήριο τόνισε, στις σκέψεις 38 έως 41 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα παραπτώματα των υπαλλήλων της Ένωσης πρέπει να αντιμετωπίζονται διαφορετικά, ανάλογα με την έκταση της προκληθείσας βλάβης, κρίνοντας συγχρόνως ότι το γεγονός ότι για τη βλάβη αυτή έχει ήδη επιδικαστεί πλήρης ή μερική χρηματική ικανοποίηση δεν ασκεί επιρροή για τον καθορισμό της βαρύτητας του διαπραχθέντος παραπτώματος, για τους σκοπούς της διατάξεως αυτής. Επομένως, με την επιχειρηματολογία αυτή αμφισβητείται κατά τρόπο εμπεριστατωμένο η εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου ερμηνεία και εφαρμογή της εν λόγω διατάξεως, χωρίς να πρόκειται για νέο ισχυρισμό του οποίου η προβολή θα απαγορευόταν κατ' αναίρεση (βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 18ης Ιανουαρίου 2007, ΡΚΚ και ΚΝΚ κατά Συμβουλίου, C-229/05 P, EU:C:2007:32, σκέψη 63, και της 19ης Δεκεμβρίου 2019, ΗΚ κατά Επιτροπής, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, σκέψη 28).
- 37 Κατά συνέπεια, η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η ΕΥΕΔ απορρίπτεται.

Επί της ουσίας

- 38 Στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του μοναδικού λόγου αναιρέσεως, με το οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 10, δεύτερη περίοδος, στοιχείο β', του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 25 του εν λόγω παραρτήματος του ΚΥΚ, ο DK υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι βλάβη για την οποία επιδικάστηκε πλήρης χρηματική ικανοποίηση δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη για την εκτίμηση της βαρύτητας του διαπραχθέντος πειθαρχικού παραπτώματος, για τον λόγο ότι, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, η ΑΔΑ δεσμεύεται από τις πραγματικές διαπιστώσεις στις οποίες προέβησαν τα εθνικά ποινικά δικαστήρια, καθώς και από την αρχή κατά την οποία μια βλάβη για την οποία επιδικάστηκε χρηματική ικανοποίηση ή αποζημίωση λογίζεται ως μηδέποτε υπάρξασα.
- 39 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, κατά το άρθρο 10, πρώτη περίοδος, του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ, η αυστηρότητα της επιβαλλόμενης πειθαρχικής κύρωσης πρέπει να είναι ανάλογη προς τη βαρύτητα του παραπτώματος. Το άρθρο 10, δεύτερη περίοδος, του εν λόγω παραρτήματος απαριθμεί ενδεικτικώς, στα σημεία α' έως θ', ορισμένα στοιχεία τα οποία λαμβάνονται «ιδίως» υπόψη για τον καθορισμό της βαρύτητας του παραπτώματος και τη λήψη αποφάσεως για την πειθαρχική κύρωση που πρέπει να επιβληθεί. Μεταξύ των στοιχείων αυτών περιλαμβάνεται,

κατά το άρθρο 10, δεύτερη περίοδος, στοιχείο β', του εν λόγω παραρτήματος, «ο βαθμός στον οποίο το παράπτωμα επηρέασε αρνητικά την ακεραιότητα, τη φήμη ή τα συμφέροντα των οργάνων».

- 40 Επιπροσθέτως, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 25 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ, όταν ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος διώκεται ποινικώς για τις ίδιες πράξεις για τις οποίες έχει κινηθεί πειθαρχική διαδικασία, η κατάστασή του ρυθμίζεται οριστικά μόνο μετά την έκδοση αμετάκλητης αποφάσεως του εθνικού ποινικού δικαστηρίου. Η διάταξη αυτή, αφενός, ανταποκρίνεται στην ανάγκη να μην επηρεάζεται η θέση του υπαλλήλου στο πλαίσιο της ποινικής διώξεως που έχει ασκηθεί εναντίον του λόγω πράξεων για τις οποίες έχει κινηθεί πειθαρχική διαδικασία εντός του οργάνου στο οποίο ανήκει και, αφετέρου, επιτρέπει να λαμβάνονται υπόψη, στο πλαίσιο της πειθαρχικής διαδικασίας, διαπιστώσεις περί των πραγματικών περιστατικών στις οποίες προέβη το εθνικό ποινικό δικαστήριο, όταν η απόφαση του τελευταίου έχει καταστεί αμετάκλητη.
- 41 Η ως άνω διάταξη του ΚΥΚ δεν διευκρινίζει αν οι διαπιστώσεις των πραγματικών περιστατικών στις οποίες προέβη ο εθνικός ποινικός δικαστής είναι ικανές να δεσμεύσουν την ΑΔΑ στο πλαίσιο της εν λόγω πειθαρχικής διαδικασίας. Εν πάση περιπτώσει, ο νομικός χαρακτηρισμός των πραγματικών περιστατικών υπό το πρίσμα των κρίσιμων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, όπως το άρθρο 10 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ, απόκειται αποκλειστικώς στις αρμόδιες αρχές της Ένωσης. Οι αρχές αυτές δεν μπορούν να δεσμεύονται από τυχόν νομικό χαρακτηρισμό των εν λόγω πραγματικών περιστατικών ο οποίος γίνεται στο πλαίσιο εθνικής ποινικής διαδικασίας (βλ., κατ' αναλογία, όσον αφορά πειθαρχική διαδικασία κατά μέλους της Επιτροπής, απόφαση της 11ης Ιουλίου 2006, Επιτροπή κατά Cresson, C-432/04, EU:C:2006:455, σκέψη 121). Πράγματι, δεδομένου ότι το άρθρο 10 δεν παραπέμπει ρητώς στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της έννοιας και του περιεχομένου του, πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο αυτοτελή και ενιαίο στην έννομη τάξη της Ένωσης, προκειμένου να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση των υπαλλήλων στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του ΚΥΚ (βλ., κατ' αναλογία, όσον αφορά το άρθρο 85α του ΚΥΚ, απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 2015, Axa Belgium, C-494/14, EU:C:2015:692, σκέψεις 21 και 23 έως 25).
- 42 Εν προκειμένω, προκύπτει από τις σκέψεις 8, 10 και 11 της παρούσας αποφάσεως ότι το tribunal de première instance francophone de Bruxelles (γαλλόφωνο πρωτοδικείο Βρυξελλών, Βέλγιο) και, σε δεύτερο βαθμό, το εφετείο Βρυξελλών, υποχρέωσαν τον DK να καταβάλει χρηματική ικανοποίηση ύψους 38 814 ευρώ για την ηθική βλάβη που υπέστη η Ένωση, σύμφωνα με τις διαπιστώσεις των εθνικών ποινικών δικαστηρίων, λόγω πράξεων διαφθοράς του DK κατά τη διαχείριση δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες είχαν διαπραχθεί κατά το χρονικό διάστημα από το 1999 έως το 2005.
- 43 Εντούτοις, ο καθορισμός, από τα ανωτέρω ποινικά δικαστήρια, στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου, της εκτάσεως της ηθικής βλάβης που υπέστη η Ένωση και της εντεύθεν χρηματικής ικανοποίησης ουδόλως προδικάζει τη συνεκτίμηση της εν λόγω βλάβης και της τυχόν αποκαταστάσεώς της για τον καθορισμό της βαρύτητας του πειθαρχικού παραπτώματος στο οποίο υπέπεσε ο ενδιαφερόμενος, δεδομένου ότι μια τέτοια ενέργεια δεν συνιστά πραγματικό ζήτημα, αλλά εμπίπτει στον νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών στον οποίο απόκειται στην ΑΔΑ να προβεί υπό το πρίσμα του άρθρου 10 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ, χωρίς αυτή να δεσμεύεται, συναφώς, από τυχόν νομικό χαρακτηρισμό που έγινε στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας στο εθνικό επίπεδο.

- 44 Ωστόσο, κανένα στοιχείο του άρθρου 10, δεύτερη περίοδος, στοιχείο β', του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ δεν εξαρτά τον καθορισμό της βαρύτητας του διαπραχθέντος από τον ενδιαφερόμενο υπάλληλο παραπτώματος και της πειθαρχικής κυρώσεως που πρέπει να του επιβληθεί, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας της βλάβης που προκλήθηκε στην ακεραιότητα, τη φήμη ή τα συμφέροντα των θεσμικών οργάνων της Ένωσης λόγω του διαπραχθέντος παραπτώματος, από την προϋπόθεση να μην έχει υπάρξει ακόμα αποκατάσταση της βλάβης. Ειδικότερα, όπως ορθώς επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 39 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στο πλαίσιο της πειθαρχικής διαδικασίας του άρθρου 10 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ, δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι η βλάβη έχει ήδη αποκατασταθεί εν όλω ή εν μέρει, καθόσον σκοπός της διατάξεως δεν είναι η επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης ή αποζημίωσης αλλά η επιβολή κυρώσεως. Εν πάση περιπτώσει, λαμβανομένων υπόψη των εκτιμήσεων που διατυπώθηκαν στις σκέψεις 40 και 41 της παρούσας αποφάσεως, δεν μπορεί να συναχθεί από το άρθρο 25 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ ότι η αρχή του αστικού δικαίου κράτους μέλους κατά την οποία βλάβη για την οποία έχει καταβληθεί πλήρης χρηματική ικανοποίηση ή αποζημίωση λογίζεται ως μηδέποτε υπάρξασα μπορεί να εφαρμοστεί *mutatis mutandis* στο πλαίσιο πειθαρχικής διαδικασίας.
- 45 Ως εκ τούτου, το πρώτο σκέλος του μοναδικού λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 46 Με το τρίτο σκέλος του μοναδικού λόγου αναιρέσεως, που πρέπει να εξεταστεί δεύτερο στη σειρά, ο DK προβάλλει, κατ' ουσίαν, ότι το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως καθόσον έκρινε, στις σκέψεις 39 έως 41 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι δεν έχει σημασία, στο πλαίσιο του καθορισμού της βαρύτητας του διαπραχθέντος πειθαρχικού παραπτώματος, αν η βλάβη που υπέστη η Ένωση έχει ήδη, εν όλω ή εν μέρει, αποκατασταθεί.
- 47 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως επιβάλλει να μην αντιμετωπίζονται παρόμοιες καταστάσεις κατά τρόπο διαφορετικό και να μην αντιμετωπίζονται διαφορετικές καταστάσεις καθ' όμοιο τρόπο, εκτός αν η διαφοροποίηση δικαιολογείται αντικειμενικώς (αποφάσεις της 7ης Μαρτίου 2017, RPO, C-390/15, EU:C:2017:174, σκέψη 41, και της 25ης Ιουνίου 2020, CSUE/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, σκέψη 90 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 48 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα διαφοροποιητικά στοιχεία των καταστάσεων και η τυχόν ομοιότητά τους πρέπει να προσδιορίζονται και να εκτιμώνται υπό το πρίσμα του αντικειμένου και του σκοπού των επίμαχων διατάξεων, εξυπακουόμενου ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ως προς το ζήτημα αυτό οι αρχές και οι σκοποί του οικείου τομέα (αποφάσεις της 7ης Μαρτίου 2017, RPO, C-390/15, EU:C:2017:174, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 6ης Σεπτεμβρίου 2018, Piessevaux κατά Συμβουλίου, C-454/17 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:680, σκέψη 79).
- 49 Εν προκειμένω, ο DK υποστηρίζει ότι υπάλληλος ο οποίος έχει αποκαταστήσει τη βλάβη που υπέστη η Ένωση δεν βρίσκεται στην ίδια κατάσταση με υπάλληλο ο οποίος δεν έχει προβεί σε τέτοια αποκατάσταση, οπότε, κατ' αυτόν, η βλάβη που προκλήθηκε από τον πρώτο εξ αυτών των υπαλλήλων δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 10, δεύτερη περίοδος, στοιχείο β', του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ.
- 50 Στη σκέψη 39 της παρούσας αποφάσεως υπομνήσθηκε ότι το άρθρο 10 διέπει τον καθορισμό της επιβλητέας πειθαρχικής κυρώσεως και προβλέπει ότι η αυστηρότητα της κυρώσεως αυτής πρέπει να είναι ανάλογη προς τη βαρύτητα του παραπτώματος, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της

σοβαρότητας της βλάβης που προκλήθηκε στην Ένωση. Όπως επισήμανε, κατ' ουσίαν, το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 37 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, από το γράμμα του άρθρου 10 αυτό καθεαυτό προκύπτει ότι το πειθαρχικό μέτρο που αυτό προβλέπει αποσκοπεί στην επιβολή κυρώσεως λόγω παράνομης συμπεριφοράς. Κατά το άρθρο 86, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, η παράνομη αυτή συμπεριφορά οφείλεται σε οποιαδήποτε παράβαση των υποχρεώσεων που ο υπάλληλος υπέχει βάσει του ΚΥΚ. Επομένως, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 58 των προτάσεών του, ο ΚΥΚ αποσκοπεί, μέσω της επιβολής πειθαρχικών κυρώσεων, στη διασφάλιση της τηρήσεως των κανόνων και των υποχρεώσεων που διασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία θεσμικού οργάνου της Ένωσης με την.

- 51 Αντιθέτως, η Ένωση, ως πολιτικώς ενάγουσα στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας που κινήθηκε κατά του DK στο Βέλγιο, επιδίωξε την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη η φήμη της. Πλην όμως, όπως επισήμανε, κατ' ουσίαν, ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 57 των προτάσεών του, η επιδίκαση τέτοιας χρηματικής ικανοποίησεως δεν αποσκοπεί στην επιβολή κυρώσεως για την υπαίτια συμπεριφορά του οικείου υπαλλήλου, αλλά στην επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησεως ικανής να επαναφέρει την προ της συμπεριφοράς αυτής κατάσταση.
- 52 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το αντικείμενο και ο σκοπός, αφενός, της πειθαρχικής κυρώσεως που επιβλήθηκε στον DK και, αφετέρου, της αποκαταστάσεως της βλάβης που υπέστη η Ένωση, την οποία αυτός επικαλείται, διαφέρουν.
- 53 Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο καθόσον, μολονότι το άρθρο 86, παράγραφος 1, του ΚΥΚ θέτει ως αρχή ότι κάθε παράλειψη υπαλλήλου να τηρήσει τις εκ του ΚΥΚ υποχρεώσεις του μπορεί να συνεπάγεται την επιβολή πειθαρχικής κυρώσεως στον ενδιαφερόμενο, το άρθρο 22, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ προβλέπει ότι δύναται να υποχρεωθεί να επανορθώσει το σύνολο ή μέρος της ζημίας την οποία έχει υποστεί η Ένωση λόγω βαρέος προσωπικού πταίσματος κατά την άσκηση ή επ' ευκαιρία της ασκήσεως των καθηκόντων του, με αποτέλεσμα η επιβολή πειθαρχικής κυρώσεως και η αποκατάσταση της βλάβης να είναι μεταξύ τους ανεξάρτητες.
- 54 Επομένως, το γεγονός ότι υπάλληλος αποκατέστησε την ηθική βλάβη που υπέστη η Ένωση δεν είναι ικανό να τον περιαγάγει σε διαφορετική κατάσταση από εκείνη υπαλλήλου ο οποίος δεν έχει προβεί σε τέτοια αποκατάσταση, όσον αφορά τον καθορισμό της βαρύτητας του διαπραχθέντος από αυτόν παραπτώματος και της πειθαρχικής κυρώσεως που πρέπει να του επιβληθεί με γνώμονα, μεταξύ άλλων, τη σοβαρότητα της βλάβης που προκλήθηκε στην Ένωση, δυνάμει του άρθρου 10, δεύτερη περίοδος, στοιχείο β', του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ.
- 55 Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο δεν παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως καθόσον έκρινε, στις σκέψεις 39 έως 41 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, στο πλαίσιο του καθορισμού της βαρύτητας του πειθαρχικού παραπτώματος στο οποίο υπέπεσε υπάλληλος και της πειθαρχικής κυρώσεως που πρέπει να του επιβληθεί βάσει της διατάξεως αυτής, δεν έχει σημασία αν η βλάβη που υπέστη η Ένωση έχει ήδη, εν όλω ή εν μέρει, αποκατασταθεί.
- 56 Συνεπώς, το τρίτο σκέλος του μοναδικού λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 57 Τέλος, όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του μοναδικού λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αφορά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, επισημαίνεται ότι μολονότι η ΑΔΑ επέβαλε χρηματική κύρωση στον DK, η κύρωση αυτή δεν έχει, λαμβανομένων υπόψη των εκτιμήσεων που διατυπώνονται στη σκέψη 50 της παρούσας αποφάσεως, ούτε ως αντικείμενο ούτε ως σκοπό την αποκατάσταση της βλάβης που υπέστη η Ένωση, αλλά την επιβολή κυρώσεως στον DK για το πειθαρχικό παράπτωμα στο οποίο υπέπεσε κατά παράβαση των υπηρεσιακών υποχρεώσεών του.

Επομένως, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει ο αναιρεσείων, η επιβολή μιας τέτοιας κυρώσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει ως αποτέλεσμα την εις διπλούν αποκατάσταση της βλάβης αυτής κατά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. Ως εκ τούτου, το ζήτημα αν η αρχή που εκτίθεται στη σκέψη 26 της παρούσας αποφάσεως δεν είναι απλώς και μόνον αρχή του βελγικού αστικού δικαίου, αλλά αποτελεί, όπως υποστηρίζει ο αναιρεσείων, γενική αρχή του δικαίου, κοινή στα νομικά συστήματα των κρατών μελών, η οποία απαγορεύει την καταβολή διπλής αποζημιώσεως για την ίδια βλάβη, δεν ασκεί επιρροή εν προκειμένω.

- 58 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τη νομολογία που προέκυψε από την απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, *Lucaccioni* κατά Επιτροπής (C-257/98 P, EU:C:1999:402, σκέψεις 19 και 20), την οποία επικαλέστηκε ο DK προς στήριξη του τρίτου σκέλους του μοναδικού λόγου αναιρέσεως, καθόσον η εν λόγω απόφαση δεν αφορούσε, όπως εν προκειμένω, τη σώρευση αποζημιώσεως και πειθαρχικής κυρώσεως, αλλά τη σώρευση διαφόρων μορφών αποκαταστάσεως της βλάβης που προκλήθηκε σε υπάλληλο λόγω ατυχήματος ή ασθένειας.
- 59 Κατά συνέπεια, το τρίτο σκέλος του μοναδικού λόγου αναιρέσεως πρέπει επίσης να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 60 Κατόπιν των προεκτεθέντων, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της ως αβάσιμη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 61 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται ως αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαινεται επί των δικαστικών εξόδων. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, αυτού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 62 Δεδομένου ότι η ΕΥΕΔ υπέβαλε σχετικό αίτημα και ο DK ηττήθηκε, αυτός πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει τον DK στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)